

WWF Дунавско – Карпатска
програма България
ул. Иван Вазов 38, ап. 3-4
1000 София

Тел. (02) 950 50 40
Тел. (02) 950 50 41
Факс (02) 981 66 40
office@wwfdcp.bg
http://wwf.bg

Становище на ВВФ Световен фонд за дивата природа България относно искане за промяна в плана за управление на НП Пирин

До
Госпожа Нона Караджова
Министър на околната среда и водите

15 февруари 2013 г.

Уважаема госпожо Караджова,

Запознахме се с предложението за изменение на плана за управление на национален парк Пирин на община Банско от януари 2013 г. , което следва категорично да се отхвърли както от ВЕЕС, така и от Вас като министър. Аргументите за това са много.

1. Правни аргументи

- 1.1. **Искането на община Банско противоречи на целите на ЗЗТ**, а именно:
„чл. 1 (1) Законът цели опазването и съхраняването на защитените територии като национално и общочовешко богатство и достойние и като специална форма на опазване на родната природа, способстващи за развитието на културата и науката и за благополучието на обществото.“ Както и на чл.2, ал. 2 на закона: „Опазването на природата в защитените територии има предимство пред другите дейности в тях“.
- 1.2. Установихме, че предложението на практика представлява искане за премахване забраната за строителство, което пък представлява искане за **нарушение на закона за защитените територии** и по-специално т.1 на чл. 21, който забранява строителство в парка, като изключение е единствено ремонт на спортни съоръжения.
- 1.3. Премахване на забраната за строителство би позволило и изграждане на нови ски писти в националния парк, което би било **нарушение на т.3 на чл.21**, който забранява извършването на голи сечи в националните паркове.
- 1.4. **Искането на община Банско противоречи на договора за концесия** на ски-зона с център Банско, чието Приложение 1 описва с 250 точки общата площ от 99,55 ха, обект на концесия.
- 1.5. **Искането на община Банско противоречи на Закона за биологичното разнообразие**, чл.31, ал. 1, който изисква планове, проекти и програми, които не са непосредствено необходими за управлението на защитените зони да

- бъдат подложени на оценка за съвместимост. Към момента на насрочване на заседанието на ВЕЕС такава оценка липсва.
- 1.6. **Неприемливо е преpraщането на проектиране на нови отделни съоръжения на процедури по ОВОС и ОС**, тъй като практиката в националния парк към момента показва, че решенията по ОВОС нямат никакво значение, тъй като не се спазват. Наред с това в ски-зоната бяха изградени съоръжения без изобщо да се прави ОВОС, единствено на базата на твърдението, че са в рамките на ТУП. В приложение 1 на това становище са дадени всички съоръжения изградени без ОВОС, съгласно писмена справка от МОСВ в отговора на заявление по ЗДОИ № ЗДОИО – 2081/28.10.2004г. – приложение 2 на „Доклад Ски зона Банско – или как се съхранява световното природно наследство в България“, изготвен от коалиция Спасете Пирин от 2006 г.: http://forthenature.org/upload/documents/2012/09/doklad_pirinBG.pdf
 - 1.7. Припомняме, че срещу България **вече има отворена наказателна процедура от страна на ЕС** с номер 2008/4354 за нарушение на чл. 6.3 на директива 92/43 при изграждане нови ски съоръжения в защитена зона Пирин. Одобрение на изменения на плана за управление на НП Пирин без оценка за съвместимост би било утежняващо обстоятелство. Европейската комисия е вече информирана за предстоящото разглеждане на плана без ОС. Единственото решение в този случай е министърът на околната среда да не одобри измененията в плана.
 - 1.8. Съгласно решение WHC-12/36.COM/19 на Комитета за световно наследство от 2012 г. относно НП Пирин, т.3, Комитетът „изисква страната членка да гарантира, че развитието в буферната зона на обекта се оценява, така че да се гарантира, че то не оказва въздействие върху обекта на световно природно наследство“¹. Такава оценка не е налична към момента, поради което **решението на Комитета не е спазено.**

2. Екологични аргументи

- 2.1. Съгласно ЗЗТ националните паркове се обявяват за запазване на „естествени екосистеми с голямо разнообразие на растителни и животински видове и местообитания, с характерни и забележителни ландшафти и обекти на неживата природа“. Премахването на забраната за строителство и последващото строителство на нови съоръжения **допълнително ще увреди е без това влошения естествен характер на екосистемите** в района на връх Тодорка и долината на Бъндеришка река.

¹ <http://whc.unesco.org/en/sessions/36COM/>

- 2.2. Премахването на забраната за строителство, независимо от всякакви последващи процедури по ОВОС и ОС, ще доведат до възможност за **унищожаване на защитени природни местообитания**. Това са:
- 4060 Алпийски и бореални ерикоидни съобщества
 - 4070 * Храстови съобщества с *Pinus mugo*
 - 6150 Силикатни алпийски и бореални тревни съобщества
 - 6170 Алпийски и субалпийски варовикови тревни съобщества
 - 6230 * Богати на видове картълови съобщества върху силикатен терен в планините
 - 62D0 Оро-мизийски ацидофилни тревни съобщества
 - 9410 Ацидофилни гори от *Picea* в планинския до алпийския пояс
 - 91BA Мизийски гори от обикновена ела
 - 91CA Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори
 - 95A0 Гори от бяла и черна мура
- 2.3. Възможността за ново строителство в парка ще доведе до **допълнително унищожаване на местообитания** на видове от Приложение 2 на ЗБР – мечка, дива коза, вълк, голям ястреб, малък ястреб, скален орел, орел змияр, сокол скитник, сокол орко, лещарка и глухар.
- 2.4. По отношение на **въздействието върху мечка**: Според доклада от 2006 г. загубата на местообитания вследствие на разширяването на ски зоната надвишава 1% от нефрагментирани до сега в националния парк местообитания. Процентът на засегнатите територии в парка за туристическа инфраструктура е над 5%. Тази и всяка друга следваща загуба на местообитания трябва да се счита като значително въздействие.
- 2.5. По отношение на **въздействието върху глухар**: Според доклада от 2006 г. Ски пистите, минаващи покрай резерват Юлен в района на р. Икрища, директно са унищожили едно от токовищата на вида в Националния парк. Процентът на засегнатите територии е повече от 1 % от всички съществуващи местообитания в Националния парк. Цялото унищожение на местообитанията му надвишава 5 % от естествено съществуващите местообитания. Имайки предвид посочените две обстоятелства, това въздействие може да се счита за значително.
- 2.6. Допълнително застрояване в зоните за сгради и съоръжения и зоната за туризъм би довела до **фрагментация на местообитанията** на много от видовете, предмет на опазване в националния парк и защитена зона Пирин².
- 2.7. Новото строителство, което би се разрешило **застрашава клековите формации**, които освен природозащитната си стойност имат снегозадържащ и съответно водозадържащ и противоерозионен ефект. Решенията по ОВОС за обектите, където има налични клекови формации, изрично изискваха: „(обектът) да се реализира ... без разсичане на клековите формации“. Въпреки това над 24 ха клекови съобщества вече са изсечени на голо при строежа на писта Плато 2

² http://forthenature.org/upload/documents/2012/09/doklad_pirinBG.pdf

- и ски-път 2. Всяко допълнително изсичане на клековите формации ще задълбочи тези проблеми.
- 2.8. Възможността за ново строителство на водохващания с цел производство на изкуствен сняг ще доведе до **отнемане на допълнителни водни количества от екосистемите в планината**. Както показват проучванията веднъж изкарана на повърхността водата от реките, 30% се губи от изпарение в посока други речни басейни. Наред с това изкуствен сняг се прави през есента и зимата, когато естествените водни ресурси са ограничени, и така се стига до проблеми и с питейната вода³.
- 2.9. Изсичането на гората и липсата на адекватно управление в ски-зоната вече доведоха на свлачища в района на река Демянишка през 2006 г. В приложение №2 прилагаме снимки от този момент. По-нататъшни сечи биха довели до утежняване на ситуацията с ерозията в района.
- 2.10. Ново застрояване в националния парк ще доведе до **допълнително увреждане на ландшафта** в района под връх Тодорка и долината на Бъндеришка река. Понастоящем, прекъсването на монолитните горски масиви са наблюдава както от сателитни снимки, така и от отсрещната Рила планина. Ново застрояване в района значително ще утежни този проблем.
- 2.11. В двете зони за управление на парка, предложени за промяна на режима вид с голяма численост е бялата мура (*Pinus peuce*), която е в Червения списък на IUCN с категорията "Near threatened".
- 2.12. Искането за допускане на изкуствено осветление ще има вредни последици за редица видове поради светлинното замърсяване.

3. Обществен интерес

Съгласно чл. 100 на Закона за опазване на околната среда (ЗООС) контролният орган по изпълнение решенията по ОВОС е МОСВ. Към момента има установени редица нарушения на решението по ОВОС за съгласуване на ТУП на ски-зона Банско от 2000 г., както и на решенията по ОВОС на отделните съоръжения:

- нарушения на оценката за въздействие върху околната среда за териториално-устройствения план на ски зоната да не се увеличава легловата база в Банско спрямо нивата от 2000 г.;
- строителство на пистите с много по-голяма ширина от 30-те метра, разрешени от оценката за въздействие върху околната среда;

³ * Carmen de Jong Restricted Links * SLF * /Climate and Hydrology in Mountain Areas/ de Jong, C, Collins, D and Ranzi, R, John Wiley and Sons * Keller, T, 2004, Impact of artificial snow and ski-slope grooming on snowpack properties and soil thermal regime in a sub-alpine ski area /Annals of Glaciology/ *38* 314-318 Corporate Partners Brunel University

- извършване на мащабни земно-изкопни работи.

Към момента последствия за нарушителите – община Банско и концесионера Юлен АД няма. Дори ако не обсъждаме правните последствия за нарушителите, **нарушено е елементарното чувство на хората за справедливост.**

Не бива МОСВ да изземва функциите на Министерство на икономиката и туризма и да прокарва без каквито и да било аргументи такъв тип развитие, което да доведе до урбанизация на един от трите национални парка на България. Взехме участие в дискусиата в Банско на 8 февруари т.г., където **не беше представен никакъв анализ ползи – разходи** за предложението за промяна в плана за управление на НП Пирин. Показването на едно филмче не доказва наличието на надделяващ обществен интерес, още повече че концесионерът би следвало да разполага с реална статистика. Дори да приемем, че проблем с натоварването на кабинковата линия от Банско до Бъндеришка поляна съществува, на дискусиата **липсваше каквото и да било обсъждане на други решения на проблема, извън премахване на забраната за строителство.** Тезата, че тази промяна е с цел разработване на проект е неиздържана, при положение че и в момента няма пречки за разработване на идеен проект и да обсъждане на алтернативите.

Уважаема госпожо Караджова,

Към 15 февруари, само за две седмици над 6500 души се подписаха в електронна подписка в подкрепа на опазването на Национален парк Пирин, <http://www.causes.com/actions/1728829>. Само за една седмица над 1000 души се подписаха на хартиената версия на подписката. Събирането на подписи продължава. На 14 февруари на протест за опазване на Пирин и Черноморието излязоха хиляди граждани от 5 града на България. Считайте тази обществена подкрепа, за подкрепа за Вашето решение да не допускате ново застрояване в Пирин.

Приложение 1

Следните значителни строителни работи са извършени без решения по ОВОС:

1. Строеж на застроителни ядра и временни постройки на Бъндеришка поляна, Шилигарника, начална станция на кабинков лифт „Железни мост – Платото“, крайна станция на кабинкова въжена линия „Бъндеришка поляна - Тодорка“ и други;
2. Строеж на пистите Стражите (Железни мост - Платото), Шилигарник 1 и 2, Плато 1, Бъндерица и техните разклонения;
3. Строеж на ски-пътища Банско – Бъндеришка поляна, Шилигарника – Чалин валог и други два пътя с обща дължина над 16 км;
4. Строеж на ски-съоръжения: Железни мост – Платото²⁸, Плато – Север²⁹, 10 детски ски-влека, други два ски лифта (свързващ Бъндеришка поляна с пресечна точка на 6, 7 и 9, и лифт, пресичащ Бъндеришка поляна)
5. Строеж на изкуствено езеро на Бъндеришка поляна, две водохващания на реките Демяница и Бъндерица

Приложение 2

Снимки от свлачищата в долината на река Демяница от 2006 г.

